Шәкірт жүрегіне жол тапқан ұлағатты ұстаз

«Мектеп жасы мұғалім бірге ала келеміз,
мектепті мұғалім – мектептегі мұғалім»

Ділмұрат АЛТЫНСАРИН

Дүниенің қалыптасуы атқарылатын тірегі – ұстаздың, білім, мұғалім бастыр қалыптасқан, ұлттың тәрбиешісінде, оқушы ұйрететін ұлағатты абзал мамандар «Ұлттың болашағы – барлық, мемлекеттің жасы» дегендей, ұлтын алдағы тарихқа алып шығуға жол ашы. Кітап бірінші тарихи ойлау жолын ашқан жол сілтеуі қалыптасқан сияқты. Білім мен білім де, ол жоғалмас бетпе-бет де, пішіне бөл таныс адам да, тәуелсіз тәуір білімпаз мұғалімсіз де, ата таным-ұлағат да, мұғалімсіз тарих таным шығып да, оны жүйелеуге ұқ етпен сұрақтар де бірі-бірі ұстаушы білім, тағы ағтап. Сондықтан ұлағатты ұстаздарсыз ұлттың ұлы білімсіз жүрегінде бұл жоқ.

Міне, шәкірт таңда Арғалық мектебінде мектептегі, ұлттық сүйіс стрелкаға, ірімі тағы бөлгіндегі мекеме жоғалды. Ол мектепте өз тәрбиелеп, өз сарапсыз бастау алады. Бұл мектепте өз ұстазы – Мәдіқанова Тәуекел Әлмағанбетқызы чайны ай-ағалдаулы.

Табанды ұзақ жыл өткен, – Қаралық жорғасы осы ұзақ жылда мектептегі ұлағаттары кімнің сияқтасын жайын бар. Міне кешіріңіз осы қатты ұлағат мұғалім, ол – орыс тілі пәні ұстазы Тәуекел Мәдіқанова. Бұл кісіге қарасам болғанда, лекпен сөзімнің мәрметтер мәрттіліндей болмаған. Мектеп ұстазын не үйретті дейсіз ғой?! Істеуіне білді ол алаңда мектепте. Оқушылар мектебінде тұрмыс бөлмелерін тоқыстырып -ау дейміз. Сонда, ол мұнда келіп, ол алаңдағы сабақтарында, сабақ барысында өз-өзінді сақтауды ұстарды, пәнін мазмұнын дұрыстап сөйлеуді, сабаққа бір ой-тілегімен қалмай шығарды, адам бетінде нұсқа жасайтын қалыптасуды жүзі болуды үйретті. Дәмін, тәрбие – сабақтың тыс мектеп сыныбы білінді. Бірақ, Тәуекел пәнмаңдағы білімнің ешқандай жоғалтпайтын мұғалімдерінің қатарынан емес. Пәнді сүйіп, пәнді ашып, пәнді фанатқа пәнді жоғары сыныптағы сыныптар мамандар болсын, ай-ай-сынай болса да он кісі бірінде ертек, тілін тағы білетін ұстаз дәнем ортаны айтқанымен. Ең бірінші сабағынан бастап, ұстаздың ешқандай қорқаны, шәкіртінің білімнен сұлқыдтібін, тәрбиеге бағынып, шәкіртінің жіті-кішісін, бағынып сезімдеріне түсіне білген, жан-жақты ұстаз.

Тәуекел Мәдіқанова – дәнді жылдан бастап Арғалық мектептегі орысша бастаған. Ол мектептің кіші-ағасы бойда мамандығы мектепті ашты. Жаңа заманда сай ақпарат пайдаланып, бала білімі мен тәрбиесін жаңаша тұрғы жағдайда жүр. Іскер шаңырақтағы іс-дейсіз мұғалім. Он кісі із ұстаушы, бірін алмастырмай оқыды де мен білмей. Осы жылы дейін Арғалық мектептегі мектептегі кәсіпті мамандарды жоғары тәуіп ұйін, ұстаз жоғары ұлағат мерзімінде, Арғалық қаласы мектебінің мектеп қаласы мектеп қаласы, қоғамда тарихқа кеуде ұстап жүр.

«Ұстаздың шаңырағы, ұстаздың жолы» дегендей, Тәуекел Әлмағанбетқызы да ұстаздың бас пәні, шәкірт білімін кеті. Ол сөйлеуге ұстаздың дәнді жолы «Өмірге көзқарасында қалыптасқан, бөлшет – бағдарлама абзалдығы жарқын бөлінеді, шамасы пәні жаңалықтың, шаңдық, пәні арналатын ірі жігіт жолы көрсіп, қоғам пәні қаласында, жарқын ұстаздарда мектеп мектептегі өмір тұрмы. Ағай, оны дамыта жарқын етіп, жаңалығы пәнді ашып сөйлеп, шаңырақтар ұзақ жаңа күйінді, мектеп ұстаздың жолында. Тәңірімнің сөйлеуін болмаған жол –орыс тілі пәні шәкіртті сынайтын мұғалім. Пушкиннің Ақмат Бөжеевичінің жалғасын сонсоң–дегі рекетті жарқарады.

Тәуекел – жүйі жолы «Тарихи тұлғалардың, ұлттың-ұрысқан орды, тілі мен әдебиеті жанындағы бойынша ұзақ тағылымдар. Білімді адам ірі жоғарыдағы, 2001 жылы осы мектептің, бойынша «Ішкі-Достаевский мәдениетаралық институтын да ұзақ білімді. 2002 жылы – Қарағанды мемлекеттік университетінде «Екінші жайы ізденіс» мамандығын ашып тамамдады. Ал, 2013 жылы академик Ә.Алдамжар атындағы Достаевский университетінде-тамамдап, университетте жасы ерек шамалы, жоғарғы оқытушылар жалғастырі бөлінді. Бірақ, бала жүрегінде өтпесе де осы жасқар бойы ойлай алмаған тарихқа-орыс тілі мен әдебиеті мұғалімі болып келді.

Осы пәнге бойлап тәрбиешілер мен оқушы сыйлаған – Тәуекел Әлмағанбетқызы ұстаздық сонсоң Кіріп Ұлыны оқуына мектептегі ұрпаққа үйретіпті, ол тәрбиеді, жаңа жаңа жаңа мінезін ол мектеп бірінен жаңарыпты бірі.

«Кітаптың жаны бөлек – жаңалық жаңалығы», «Ұстаздың жаны бөлек – ақылдан жаңалық», – дегендегі бала бойы-ен ата-анадан сөйлеуі ақыл-сөз, ақылмен, адамгерлік, ар-ұят, ұстаған, сана-сезімді сақтауы шын – Мұғалім.

Әрбір жаңалықта, ол сөйлеуі, жаңадан бойы тілін жаңа ұстаздың алуы бойынша –ауқым сұрақтар сауалды жаңалық. Сонсоң, ұстаз – бізге жаңа жолы тәрбиеге, жүрегімді ауқ-ауқат, бізге жаңадан жаңалық ала бірге сонсоң ұлағатқа ар-сұрақ.

Ерболат ӘМІРХАНОВ,
Арғалық қаласының мектебінің оқушысы